

		GENERELLE FAGPROSEDYRER		Generelt dokument
PICC-LINE - BRUKSOMRÅDE, OBSERVASJON OG STELL - SSHF				Side 1 av 6
Dokument ID: I.3.11-9	Gruppe: □	Godkjent dato: 08.11.2023	Gyldig til: 08.11.2024	Revisjon: 5.01

Generelle fagprosedyrer/Andre tverrgående prosedyrer/retningslinjer

Hensikt og omfang

Prosedyren skal sikre riktig stell og håndtering av PICC-line kateter.

Ansvar

Prosedyren gjelder leger og sykepleiere som håndterer PICC-line kateter. Alt personell som håndterer PICC-line har eget ansvar for å holde seg faglig oppdatert.

Avdelingsleder har ansvar for at prosedyren er tilgjengelig og kjent i avdelingen, og at personalet har ferdigheter, kunnskaper og holdninger til å gjennomføre dette.

Ved utskrivelse eller overføring av pasient med PICC-line kateter, må utskrivende avdeling forsikre seg om at mottakende enhet (sykehus, sykehjem eller hjemmesykepleie) er i stand til å foreta forsvarlig stell og håndtering av kateteret. Skjema «Utlån av behandlingshjelpemidler» fylles ut i Dips av lege og sendes til arbeidsgruppe BHM SSHF Behandlingshjelpemidler.

PICC-line innlegges av spesialutdannet personale og registreres i anestesikurve, journalnotat, og ved SSK på eget registreringsskjema.

Definisjon

PICC-line kateter (Peripherally Inserted Central Catheter) er et tynt sentralt venekateter som legges inn via en perifer vene på armen, og med spissen beliggende i nedre del av vena cava superior/ høyre atrie.

Bruksområde

- PICC-line kan brukes til intravenøs behandling og i enkelte tilfeller blodprøvetaking. Kateteret har lang liggetid, men anesthesiavdelingen bør kontaktes for vurdering hvis det har ligget 12 mnd.
- PICC-line kateter leveres fra ulike produsenter. Dette medfører ulike egenskaper i forhold til lukkemekanisme, hvilket trykk de tåler og infusjonshastighet. Gjør deg kjent med egenskapene til kateteret som blir brukt ved ditt arbeidssted.

Henvissingsrutine

Pasienten henvises av behandlende lege til anesthesiavdelingen med indikasjon for innleggelse og varighet.

Utarbeidet av: Stine T. Smith, Sindre Ose, Espen Lauritsen	Først utgitt: □	Fagansvarlig: Stefan Hyler	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	□
---	--------------------	--------------------------------------	--	---

Dokument-id:
I.3.11-9

 Utarbeidet av:
Stine T. Smith, Sindre Ose,
Espen Lauritsen

 Fagansvarlig:
Stefan Hyler

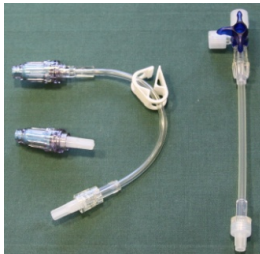

 Godkjent dato:
08.11.2023

 Godkjent av:
Susanne Miriam Sørensen
Hernes

 Revisjon:
5.01

Generelle fagprosedyrer/Andre tverrgående prosedyrer/retningslinjer

Bruk av PICC line kateter

<p>Generelt</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruk aldri mindre enn 10 ml sprøyter • Unntak: Det kan unntaksvis brukes mindre sprøyter når det skal gis medikamenter i kateteret, dersom det ikke er motstand. • Bruk alltid pulserende skylleteknikk og avslutt med positivt trykk. • PICC-line skal alltid være tilkoblet nålefri overtrykksventil. Dette for å opprettholde positivt trykk og forhindre backflow av blod i kateteret. Dersom overtrykksventil ikke er tilgjengelig, kan denne erstattes av treveiskran sammen med positiv trykk-teknikk. Se forklaring i prosedyre under "annet".
<p>Fremgangsmåte før bruk</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Utfør håndhygiene og jobb aseptisk • Det er anbefalt å bruke desinfeksjonshetter til nåleløse ventiler. Evt må overtrykksventil desinfiseres med Klorhexidinsprit 5mg/ml i 15 sekunder og lufttørkes før bruk. • Bruk minimum 10 ml prefylt NaCl sprøyte • Sett først inn ca 4 ml NaCl i kateteret for å sjekke at kateteret er åpent • Aspirer til du ser blod i kateteret. <u>Ikke aspirer blod helt ut i overtrykksventil</u>. I så tilfelle: Skyll inn, skift til ny ventil, skyll inn NaCl med <u>ny sprøyte</u>) • Skyll inn resten av NaCl i kateteret, med pulserende teknikk. <p>Dersom problem med aspirering: Skyll inn NaCl og se punkt under problemløsning</p>
<p>Fremgangsmåte etter bruk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utfør håndhygiene og jobb aseptisk <p>Kateteret skylles etter bruk:</p> <p>Ved blodtransfusjon og TPN:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Skyll med minst 40 ml NaCl 9mg/ml. <p>Ved bruk av andre i.v væsker:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Skyll med minst 20 ml NaCl 9 mg/ml. <p>Bruk pulserende teknikk. Avslutt skylling med positivt trykk</p> <p>Skyll kateter før og etter at det er gitt medikamenter</p> <p>Dersom overtrykksventil har slangeklemme, stenges denne etter at sprøyten er fjernet fra koblingen. Sett på ny desinfeksjonshette.</p>
<p>Skifte av overtrykksventil</p>	<p>Utføres:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etter blodtransfusjon, blodprøvetaking og TPN • En gang pr uke • Ved forurensing
<p>Fremgangsmåte ved blodprøvetaking</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pasienten identifiseres. Navn og fødselsnummer på prøveetiketter sjekkes mot pasientens ID-bånd

Dokument-id:
 I.3.11-9

 Utarbeidet av:
 Stine T. Smith, Sindre Ose,
 Espen Lauritsen

 Fagansvarlig:
 Stefan Hylér

 Godkjent dato:
 08.11.2023

 Godkjent av:
 Susanne Miriam Sørensen
 Hernes

 Revisjon:
 5.01

Generelle fagprosedyrer/Andre tverrgående prosedyrer/retningslinjer

- Utfør håndhygiene
- Bruk sterile hansker når overtrykksventil fjernes og blodprøver tas direkte fra kateter-ende.
- Bruk kasteglass eller sprøyte til å aspirere minst 4 ml først som kastes
- Aspirer deretter ønsket blodvolum i vakumglass (kan ta tid)
- Prøverørene blandes (ikke ristes) umiddelbart etter de er fylt
- Prøverørene merkes med pasientens navn og fødselsnummer. Prøverør til blodtypeserologi må signeres av prøvetaker.
- Desinfiser kateterende med Klorhexidinsprit 5 mg/ml
- Skift overtrykksventil
- Skyll godt med minimum 40 ml NaCl 9mg/ml. Bruk pulserende teknikk og avslutt med overtrykk

Når det bestilles blodprøve i DIPS, husk å skrive i merknadsfeltet at det skal tas fra PICC-line kateteret. NB! Blodprøver kan forkorte levetiden på kateteret!

Stell av PICC-line kateter

Utføres når	<ul style="list-style-type: none"> • Dagen etter innleggelse, dersom blod/kompress under bandasje • Videre en gang pr. uke • Dersom bandasjen blir kontaminert, løsner av blodsøl, dusjvann el
Utstyr 	<ul style="list-style-type: none"> • Klorhexidinsprit 5mg/ml • Skiftesett • Sterile hansker • Munnbind • Statlock® evt annen fikseringsbandasje • Gjennomsiktig semipermeabelt plaster/tegaderm • Overtrykksventil evt treveis kran • 10 ml sprøyter, minst 2 stk. • NaCl 9 mg/ml, prefylte sprøyter er anbefalt! • Målebånd, dersom ikke mål kan avleses på kateter • Desinfeksjonshette • Ny beskyttelsesstrømpe • Kompress, eks 10x10 cm

Dokument-id:
I.3.11-9

Utarbeidet av:
Stine T. Smith, Sindre Ose,
Espen Lauritsen

Fagansvarlig:
Stefan Hyler

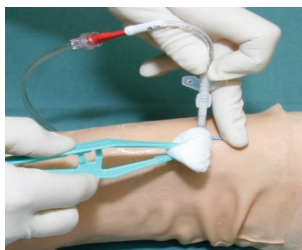
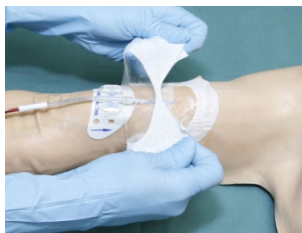
Godkjent dato:
08.11.2023

Godkjent av:
Susanne Miriam Sørensen
Hernes

Revisjon:
5.01

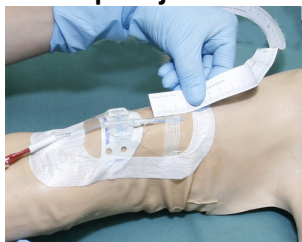
Generelle fagprosedyrer/Andre tverrgående prosedyrer/retningslinjer

Fremgangsmåte ved kateterstell

- Vurder behov for assistanse av kollega
- Aseptisk prosedyre
- Mål kateterets eksterne lengde og noter lengde av den synlige blå/lilla delen av kateteret
- Løsne transparente semipermeable plaster nedenfra og opp. Dette reduserer risiko for å dra ut kateteret.
- Inspiser stikkstedet, dokumenter evt infeksjonstegn
- Bruk sterile hansker
- Vask huden ved innstikkstedet og området rundt med Klorhexidinsprit 5mg/ml
- Vask også kateteret
- Fikser kateteret med å holde en steril finger på kateteret
- Åpne Statloc låsen
- Løft kateteret ut av Statlock plasteret. Statlock plasteret løsnes og fjernes med Klorhexidinsprit 5mg/ml
- Desinfiser området der Statlock og tegaderm har sittet og la det lufttørke (gjenværende alkohol vil løse opp limet på det nye plasteret)
- Fest kateteret i nytt Statlock plaster før det festes på huden
- Stryk på hudbeskyttende middel (ligger sammen med Statlock plasteret), der det nye Statlock plasteret skal festes mot huden
- Fjern beskyttelsespapiret på plasteret og fest det på huden, en side om gangen
- Dekk innstikkstedet og Statlock plasteret med transparent semipermeabelt plaster
- Desinfiser enden på kateter. Skift overtrykksventil. Sett på ny desinfeksjonshette. Pakk inn i ny kompress og beskyttelsesstrømpe
- Evt kobling mellom overtrykksventil og kateter pakkes i kompress

Kontroll av kateterposisjon

- Kontroller kateterlengden før og etter skifting på PICC-line kateteret, skriv dato og kateterets lengde på plasteret og dokumenter skriftlig i journal (den synlig blå/lilla delen av kateteret)
- Skyv aldri kateteret inn dersom det forskyver seg. Ved endringer på kateterlengde > 2 cm, kontakt ansvarlig lege/Aksess team og vurder rtg thorax kontroll

Seponering

- Utføres av sykepleier
- Utfør håndhygiene

Dokument-id:
 I.3.11-9

 Utarbeidet av:
 Stine T. Smith, Sindre Ose,
 Espen Lauritsen

 Fagansvarlig:
 Stefan Hylér

 Godkjent dato:
 08.11.2023

 Godkjent av:
 Susanne Miriam Sørensen
 Hernes

 Revisjon:
 5.01

Generelle fagprosedyrer/Andre tverrgående prosedyrer/retningslinjer

- Fjern bandasje
- Dra ut kateter, påse at det er helt
- Komprimer med steril kompress til det slutter å blø
- Sett på bandasje

Annet

Problemløsning

Ved mistanke om infeksjon:

- Kontakt behandlende lege

Ved spørsmål om/symptomer på DVT:

- Kontakt behandlende lege

Kan ikke aspirere blod:

- Skyll inn 10-20 ml NaCl.
- Dersom det er vanskelig å skylle inn eller kateter skal brukes til adm. av cytostatika, kontakt ressursperson. Ved SSK: Aksess team 3700

Tett/delvis tett kateter:

Skyll med NaCl i 10 ml sprøyte

- Dersom ingen effekt, fjern overtrykksventil og skyll bestemt direkte på kateter-ende

Ved manglende effekt

- Kontakt ressursperson. Ved SSK: Aksess team 3700

Forskyvning av kateter:

Dersom kateter er forskjøvet mer enn 2 cm fra innleggelsestidspunkt

- Kontakt ansvarlig lege som vurderer å ta nytt rtg thorax for å sjekke kateterleie. (Katetertupp skal ligge dypt i vena cava superior/overgang til atriet for å redusere faren for trombedannelse.)

Ved spørsmål om praktisk bruk og stell av kateteret:

Pasienter inneliggende SSK:

- Kontakt med. avdeling 1E (Infeksjonsposten tlf 3310/3312)
- Ved ytterligere spørsmål ang. PICC-line: Kontakt Aksess teamet tlf 3700 eller anestesikoordinator 3651

Pasienter utskrevet fra SSK:

- Kontakt SSK via 38073312 (infeksjonsposten) eller Aksess teamet tlf 38073700

Pasienter inneliggende SSA:

Kontakt anestesisykepleier tlf 5748

Pasienter utskrevet fra SSA:

- Kontakt SSA via
  - Med. Dagbehandling tlf.37075239(dagtid, man. – fred.)
  - Pasienthotellet tlf. 37014126(kveld, natt og helg)

Pasienter tilhørende SSF:

- Kontakt vakthavende anestesisykepleier på internummer 7390

 SØRLANDET SYKEHU	PICC-line - bruksområde, observasjon og stell - SSHF				Side: 6 Av: 6
Dokument-id: I.3.11-9	Utarbeidet av: Stine T. Smith, Sindre Ose, Espen Lauritsen	Fagansvarlig: Stefan Hyler	Godkjent dato: 08.11.2023	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.01

Generelle fagprosedyrer/Andre tverrgående prosedyrer/retningslinjer

Forklaring	<p>Positivt trykkteknikk/overtrykksteknikk: Utføres ved langsom injisering av siste 2-4 ml samtidig som treveiskranen stenges. Slik forebygges tilbakestrøm av blod inn i kateterlumen.</p> <p>Pulserende teknikk: Utføres ved å injisere skyllevæske ca 2-4 ml støtvis. Dette gir turbulens og forebygger dannelse av belegg i lumen.</p>
Dersom bruk av treveis kran	<p>SKIFTE av treveiskran utføres:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etter blodtransfusjon, blodprøvetaking og TPN • Hver tredje dag • Ved forurensing

KRYSSREFERANSER:

- [I.1.8.2-2 Håndhygiene](#)
- [I.1.8.2-5 Munnbind og øyebeskyttelse](#)
- [I.1.8.6-5 Intravaskulære infeksjoner, forebygging](#)
- [I.1.3.9-2 SVK – Stell, til- og frakobling voksne pasienter - SSHF](#)

REFERANSER:

- Camp-Sorrell D. Access device guidelines: recommendations for nursing practice and education. Pittsburgh , PA.: Oncology Nursing Society; 2011. VII, 170 s. : ill. p.
- Hill J, Broadhurst D, Miller K, Cook C, Dumanski J, Friesen N, et al. Occlusion Management Guideline for Central Venous Access Devices (CVADs). Vascular access : Journal of the Canadian Vascular Access Association [Internet]. 2013; Vol. 7, Suppl. 1:[35 s.]. Tilgang via: <http://www.cvaa.info/LinkClick.aspx?fileticket=dQGhL4va0Vc%3D&tabid=229>.
- Hæg A-K, Flaatten KH, Hvingevold SM, Færgestad T, Sporsem H, Helset E, et al. Sentralt venekateter (SVK) – Stell og bruk av tunnelert og ikke-tunnelert kateter hos voksne. Fagprosedyrer [Internet]. 2010; (26.11.2010):[10 s.]. Tilgang via: <http://www.helsebiblioteket.no/microsite/fagprosedyrer/fagprosedyrer/svk-cvk-sentralt-venekateter-stell-og-bruk-av-tunnelert-og-ikke-tunnelert-kateter-hos-voksne>.
- Skogestad IJ, Bjørkhaug MH, Askjer T, Halvorsen JM, Langfoss L, Martinsen L, et al. Sentralt venekateter (SVK) – Blodprøvetaking fra sentralt venekateter. Fagprosedyrer [Internet]. 2012; (11. 12. 2012):[3 s.]. Tilgang via: <http://www.helsebiblioteket.no/microsite/fagprosedyrer/fagprosedyrer/sentralt-venekateter-svk-blodpr%C3%B8vetaking-fra-sentralt-venekateter>.
- Queensland Government. Centre for Healthcare Related Infection Surveillance and Prevention & Tuberculosis Control. Peripherally Inserted Central Venous Catheter (PICC). Guideline [Internet]. 2013; (Version 2 - March 2013):[17 s.]. Tilgang via: <http://www.health.qld.gov.au/qhpolicy/docs/gdl/qh-gdl-321-6-1.pdf>
- Walsh K, Caple C. Peripherally Inserted Central Catheter (PICC) Care: Performing - an Overview. CINAHL Nursing Guide Nursing Practice and Skill [Internet]. 2014; (April 4):[7 s.].Tilgang via: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nrc&AN=T703841&site=nrc-live>.